

ORSZÁGOS ISKOLAKERT-FEJLESZTÉSI PROGRAM

Projektek és témnapok az iskolakertben hónapról hónapra

Készítette:

**Boldogi Berecz Antal Általános Iskola iskolakerti munkacso-
portja**

2020

ORSZÁGOS ISKOLAKERT-FEJLESZTÉSI PROGRAM

Projektek és témnapok az iskolakertben hónapról hónapra

Készítette: Boldogi Berecz Antal Általános Iskola iskolakerti munkacsoportja

2020

Tartalom

BEVEZETŐ	3
1. SZEPTEMBER	3
1.1 Gyógynövények	3
2. OKTÓBER	4
2.1 Alma projekt	4
3. NOVEMBER - Mandala készítése őszi termésekből	8
4. DECEMBER - Madárkarácsony	10
5. JANUÁR – FEBRUÁR	12
5.1 Levendula gyertya készítése	12
5.2 Illatszák készítése.....	13
6. MÁRCIUS - Kertünk éltető eleme, a víz.....	14
7. ÁPRILIS - Fogadj örökbe egy árvácskát!	15
8. MÁJUS - Madarak és fák napja a digitális oktatásban	16
9. JÚNIUS.....	18
9.1 Terápiás elemek használata az alsó tagozat udvarán	18
9.1.1. Mezítlábas mendegélő.....	18
9.1.2. Levendulaspirál	18
9.2 Fűvár	19
9.3 Osztályfa	19
10. JÚLIUS – Befőzőcske	20
11. AUGUSZTUS – Paradicsom magbank készítése.....	21

BEVEZETŐ

A Boldogi Berecz Antal Általános Iskola Pedagógiai Programjában a Millenniumhoz kötődő névadás óta – földrajztudós névadónkra tekintettel - kiemelt nevelési terület a **környezeti nevelés**. Számos iskolai hagyományunk fűződik a környezetvédelem jeles napjaihoz. Pl. A Föld napja alkalmából meghirdetett akciónk, a „Fogadj örökbe egy árvácskát!”

2007-ben megismerkedtünk a projektpedagógiával, azóta munkánk szerves részét képezik a projektek, témnapok, mint pl. a Madárkarácsony.

Most ezekből szeretnénk ízelítőt adni, és rávilágítani arra, milyen élménypedagógiai lehetőségeket kínál mindezekhez az iskolakert.

1. SZEPTEMBER

1.1 Gyógynövények

Szeptemberben, az iskolaév kezdetén a természetbúvár szakkörösök hagyományos tevékenysége a gyógynövény projekt.

Résztevői 7. osztályos diákok, akik kéthetente két-két órában kertünk és környezetünk gyógynövényeivel ismerkednek. A szakkör foglalkozási tervében ez a modul található a „boszorkánykonyha” nevet viseli.

A projekt megbeszélése, indítása után a diákok terepmunka során ismerik meg iskolakertünk gyógynövényeit. Megfigyelik jellemzőiket, illatukat, megbeszélik felhasználásuk és termesztésük lehetőségeit. Gyógynövényekből teát, limonádét készítenek.

A következő két órát az iskola környezetében vadon fellelhető gyógyhatású növények megismerésére szánják. Ilyenkor előkerül a Kis növényhatározó is. A szakkör tagjai az iskolakert e célra kialakított parcellájába is hoznak a vadon termő gyógynövényekből, hogy a kertünk fajtagazdagságát gyarapítsák.

A projekt a résztvevők által készített produktumok bemutatásával zárul.

A csoportok növénygyűjteményt, receptgyűjteményt készítenek. A beszámoló után egyik-másik csapat digitális kvízzel teszteli társai tudását. A hónapos munka során a tanulók sok ismeretet gyűjtenek - s ami még fontosabb - személyes tapasztalatokat szereznek a gyógynövények egészséges életmódban betöltött szerepéről.

2. OKTÓBER

2.1 Alma projekt

Októberben beérik iskolánk egyetlen termő gyümölcsfáján az alma. Igen bőtermő, és mivel nem permetezzük, sok lehullik, mire az egészségesek beérnek.

2019-ben a HuMuSz felhívására a Komposztünnepre készültünk egy **alma projekttel az élelmiszerhulladék csökkentése jegyében** a 6. osztályos kertész szakkörösökkel. Célunk az volt, hogy a tanulók felismerjék, eleink a megtermett gyümölcsből mindent felhasználtak, amit csak lehetett, a pazarlás ismeretlen fogalom volt a paraszti háztartásban.

A hullott gyümölcsöt mi sem hagytuk veszni, felszedtük, és gondosan külön válogattuk a még hasznosítható szemeket. A rossz szemek a komposztálóba kerültek.

A kis kertészekkel meglátogattuk a helyi piacot is, ahol a zöldségestől vásároltunk néhány hibátlan almát, gondosan ügyelve a csomagolásmentességre.

Tudatos vásárló módjára nem fogadtuk el az eladó néni által felajánlott nejlonzacskót. Az almaszemek kosárba, vászontáskába, függönyből varrt zacskóba kerültek.

Az iskola tankonyháján tanultunk néhány almafeldolgozási módszert. A hibás almákat meghámoztuk, „kijavaltuk” és beleszeleteltük egy tepsibe. Fahéjjal és csillagánizzsal ízesítve, alufóliával letakarva 200 fokos sütőben 45 percig sütöttük. Amint kihűlt, készen is volt a takarító nénik által sütött palacsintába tölthető, fűszeres sült almakrém, ami kalácsra kenve is nagyon finom.

Alapos mosás után az egészséges szemek magházát eltávolítottuk, majd uborkagyalun legyalultuk. A vékony almaszeletek aszalóba kerültek, egészséges almachips, szép magyar szóval almaszirom készült belőlük, amit másnap a szakkörös gyerekek nagy örömmel ropogtattak. Az alma lehámozott héja és kifűrt magháza a hasznosíthatatlan almaszemekkel együtt a komposztba került.

A Komposztünnepek alkalmából olyan hasznos praktikákat sajátítottuk el, amellyel kíméltük a környezetünket, megbecsültük a természet adta ételét és csökkentettük az élelmiszerhulladékot. Köszönetképpen vissza is adunk valamit a természetnek: a konyhai gyümölcsmaradékból és az iskolaudvaron összegyűjtött avarból a termőföldet javító komposzt lesz.

Tevékenységeinkről kisfilmet készített az egyik szakkörös diák, amivel a 2019-es Komposztünnepeken első helyezést értünk el.

<https://www.facebook.com/510549485645583/videos/1073119466362524/>

2.2 Fűszerpaprika szüret

Szintén októberben kerül sor kertészeti hagyományaink ápolása jegyében a fűszerpaprika-szüretre. Boldog paprikatermeléséről híres település, mind étkezési fehér paprikája, mind fűszerpaprikája zamatos, keresett termék.

A szüretet megelőző foglalkozásokon a gyerekekkel beszélgetünk a falu mezőgazdasági termeléshez kedvező földrajzi adottságairól.

A tanulók előzetes feladatként gyűjtőmunkát végeznek a paprikatermelés kezdeteiről, amit nagyszüleiktől, dédszüleiktől, vagy a könyvtár helytörténeti anyagából ismerhetnek meg. A paprikaszedés napjára összegyűjtjük a hagyományos kellékeket: ki-ki madzagot, zsákvarrótűt, paprikaszedő kosarat hoz. Paprikaszedés közben megbeszéljük, miről ismerjük fel az érett termést: milyen a színe, az illata, a tapintása.

A tanulók az előzetesen kialakított csoportokban kezdenek hozzá a fűzéshez. Minden csoportban van olyan, aki otthonról hozott paprikával egészíti ki az iskolai termést, hogy legyen elég termés, és a fűzést mindenki kipróbálhassa. Mivel a paprikafűzést még ma is sok családban közösen végzik, több ügyes gyerek maga mutathatja be társainak, mire kell figyelni munka közben: szép szoros legyen a fűzér, a paprikát a csoma tövénél szúrjuk át, mert így erősebben tart, és nem utolsó sorban azt, hogyan kerüljük el a baleseteket. A munkát az iskolaudvar szabadtéri tantermében végezzük, az elkészült paprikafűzések ennek gerendáit díszítik.

Ezután megismerkedünk a szárítás különböző fázisaiban lévő fűszerpaprikával és az elkészült végtermékkel. Ha tehetjük, mindezeket előzetesen egy helyi termelőnél figyeljük meg. A jól végzett munka jutalmaként a gyerekek megkóstolhatják az illatos piros paprikával meghintett, friss zsíroskenyeret, amely nagyszüleik korának hangulatát idézi.

3. NOVEMBER - Mandala készítése őszi termésekből

Az ősz a határtalan lehetőségek tárháza, tele színekkel, termésekkel. Ennek az évszagnak a gazdag kínálata sokféle lehetőséget biztosít az iskolai tevékenységekhez. A tanulmányi séta során közösen összegyűjtött termések, színes falevelek segítséget nyújtanak a kreatív barkácsolás megvalósításához. Ennek kapcsán született meg a mandala készítésének ötlete őszi termésekből.

A tevékenykedtetés közben lehetőség nyílik a sokféle termés színének, illatának, formájának és egyéb tulajdonságainak megismerésére. Az óvatos, pontos rakosgatás által fejlődik a gyerekek figyelem koncentrációja, szem-kéz koordinációja, az ujjak finommozgása. Az elkészült remekművek az esztétikai érzék fejlesztését is segítik. A közös munka mindig nagy öröm a kis nebulók számára. A legfontosabb hatása, hogy sikerélményhez juttat.

Az őszi termésekből való mandala barkácsolását az 1. osztályos tanulókkal valósítottuk meg egy hetes projekt keretében. E tevékenységre lehetőségünk volt a Komplex Alapprogram „Te órád” elnevezésű tanóráján, illetve a technika és rajzórán. Első alkalommal a mandala szó jelentésével és a mandala színezővel ismerkedhettek meg a tanulók. Ezt követően a tornaszobában került sor a közösen összegyűjtött és hozott termésekből (falevél, gesztenye, dió, alma, dísztök) való közös alkotásra

Segítségül madzagból alakítottunk ki köröket, amelynek mentén a gyerekek könnyedén kirakták a megtervezett mintákat. A termések rakosgatása középről indult, s egyre nagyobb körök megalkotására volt lehetőség.

A projekt harmadik napján a tanteremben páros munka eredményeként születtek kreatív alkotások. Az osztályban található padok tetején lehetett munkálkodni. Az elkövetkezendő napon az iskola környékén gyűjthették össze a tanulók az őszi kincseiket. A napsütéses időben mindenki a legkedvesebb társával vagy társaival tevékenykedhetett együtt a szabadban. A remekművek megalkotásához a talált kincseket használták fel (gesztenye, toboz, lehullott virágszirmok, falevelek).

A zárónapon egyénileg munkálkodhattak a gyerekek. Mindenki saját tervezésű mandalát készíthetett a rendelkezésre álló apróbb őszi termésekből (tökmag, kukorica, csipkebogyó, dióbél, kisebb méretű falevél). Ezeket egy kisebb méretű kör alakú kartonra ragaszthatták fel. Az elkészült munkadarabokból kiállítást rendeztünk a tanteremben.

4. DECEMBER - Madárkarácsony

Karácsony közeledtével mindannyiunkban felerősödik a felelősségvállalás érzése. Iskolánk élen jár a hátrányos helyzetű gyermekek támogatásában. Minden évben közel száz, ajándékkal megpakolt cipősdobozt juttatunk el a gyűjtőpontra. A karácsonyi témanapot, közösségi napot nemcsak embertársainkra gondolva szervezzük, hanem kiemelt figyelmet fordítunk kertünk, udvarunk madaraira.

Az alsó tagozaton, harmadik-negyedik osztályban különböző technikával madáretetőket készítünk, melyeket az iskolaudvar fáira akasztunk. Időjárásálló etető készíthető tejesdobozból. Az otthonról hozott, alaposan kimosott dobozokat a gyerekek akrilfestékkel lefestik, majd alkoholos tollal/akrilfestékkel színes min-

tákkal díszítik. Az etető tetejére faágakat, kéregdarabokat ragasztunk, melyeket az iskolaudvaron gyűjtünk.

Szülői segítséggel fából is készíthetünk tartós etetőt. Egy vállalkozó apuka méretre vágott deszkáit a gyerekek nagy igyekezettel csavarozzák össze, majd akrilfestékkel lelkesen díszítik. Tanulóinkat arra biztatjuk, hogy otthon is gondoskodjanak a nálunk telelő madarokról. Több évben is hirdettünk fotópályázatot, „Én és a madáretetőm” címmel, amire a gyerekek örömmel készítenek és küldenek fényképeket.

A téli szünet előtti napokban saját készítésű madárkaláccsal örvendeztetjük meg a kis szárnyasokat. A madárkalács elkészítéséhez szilikon muffin formát, melegítőedényt, szívószáldarabokat, zsineget használunk. A csemege olvasztott kókuszszírből, apró magvakból (fekete napraforgó, köles) készül.

A felső tagozaton a természetbúvár szakör lelkes tagjai készítik a téli szünidőre szóló madáreleséget. Az elkészült madárkalácsokat a gyerekek aggatják a fák ágaiba. A téli gondoskodásnak köszönhetően egész évben sok madár él iskolaudvarunkon.

5. JANUÁR – FEBRUÁR

5.1 Levendula gyertya készítése

A téli hónapokban, amikor a kert pihen, jól esik a meleg tanteremben kézműveskedni.

Az alsósok levendulagyertyát készítenek. A gyertya legillatosabb hozzávalója az évekkel korábban iskolánk alsó tagozatán ültetett levendulásunkból származik. Június közepén a virágokat leszüreteljük, és a tél folyamán lemorzsoljuk. A fehér színű gyertyamaradékokat lassú tűzön felolvasztjuk, és óvatosan kis üvegekbe (pl. bébiételes üveg) töltjük. Beleállítjuk a kreatív boltban vásárolható talpas gyertyakanócot. A még folyékony gyertyaviaszba levendulaszirmokat szórunk, és egy-két csepp levendulaolajat is cseppentünk hozzá. Ha a viasz megdermedt, díszítésként keskeny, lila szalagot kötünk az üveg szájára, és ragasztópisztoly segítségével néhány szál levendulát ragasztunk az üveg oldalára.

A levendula gyertya kiváló ajándék lehet bármely alkalomra. Ha a tanterem díszítésére szánjuk, másnap már meggyújtható, és a gyertya fénye mellett egy - a levenduláról szóló – mesét¹ is meg lehet hallgatni. A gyertyát a gyerekek mindig örömmel készítik. Ám tanácsos két felnőtt jelenléte a foglalkozáson, hiszen a forró, olvadt gyertya kezelése, és a gyerekek munkájának irányítása nagy figyelmet és óvatosságot igényel.

<https://www.facebook.com/magyarprovence/posts/435400839835825>

5.2 Illatszák készítése

Az iskolakertünkben található illatos gyógynövényeket nyáron leszüreteljük, kiszárítjuk, és a felsős téli technika órákon készítünk belőlük illatszákokat.

Egyszerűen elkészíthetők, felhasználhatók hozzá újrahasznosított anyagok is. Az a jó benne, hogy ahány gyerek, annyi elképzelés válik valóra. Sokféle stílusban varrható, kerülhet rá gomb, csipke, masni, de deku-pázs technikával is díszíthető. A kitartóbbak hímzéssel dekorálják. Kedves, egyedi ajándékká alakul a szövet a foglalkozás végére.

A jól végzett munka után „versenyt” rendezünk- bekötött szemmel ki ismeri fel az elkészült párnácskák gyógynövényeit.

Az abszolút dobogós a levendula szokott lenni.

6. MÁRCIUS - Kertünk élető eleme, a víz

Ha kitavasodik, iskolakertjeinkben megkezdődnek a munkák. Ha tehetjük, dézsában gyűjtött esővízzel locsoljuk az elvetett veteményt és az elültetett virágokat. Ám száraz időszakban jó szolgálatot tesznek a fúrt kutak is. Boldog vízben gazdag település, ami egyik feltétele az itt folyó zöldségkertészkedésnek, de a folyamatos műtrágyázás és a vegyszeres növényvédelem nem tesz jót a természetes vizeknek. Ezért 2017-ben a fenntarthatósági témahét keretében csatlakoztunk a „*Fogadj örökbe egy vizes élőhelyet!*” akcióhoz.

A 3. a osztály három alkalommal látogatott ki a Boldogi Horgásztóhoz, s ott terepi megfigyeléseket végzett. Mérték a víz és a levegő hőmérsékletét, vízmintát vettek. Tanulmányozták a víz és a vízpart élővilágát. Beszélgettek a víz körforgásáról és a kertünket élető eső keletkezéséről.

A víz világnapján a közeli vízműbe is ellátogatnak tanulóink, és láthatják, honnan kerül az ivóvíz a háztartásokba. Megbeszéljük, miért környezetkímélőbb, ha esővizet gyűjtünk, és azzal locsoljuk kertünket.

7. ÁPRILIS - Fogadj örökbe egy árvácskát!

A tavasz megérkezével egyre inkább igényeljük környezetünkben a színes virágokat. Régi hagyomány iskolánk alsó tagozotán, hogy a Föld Napja tiszteletére a gyerekek és a tanító nének színes árvácskákat fogadnak örökbe. Az örökbe fogadás azt jelenti, hogy zsebpénzükből árvácskákat vásárolnak, majd elültetik azt az iskola udvarán, melyeket a későbbiekben szorgalmasan gondoznak. Településünkön több virágkertet is működik, akik saját nevelésű virágokat árulnak. Tőlük van lehetőségünk minden évben beszerezni a virágokat.

Az ültetés előtti héten meghirdetjük diákjaink körében az örökbe fogadás lehetőségét. Felmérjük, hogy ki szán a zsebpénzéből egy kevéske pénzt virágpalántára. Ezután felvesszük a kapcsolatot a kertésszel, akiknél megrendeljük a poharas virágokat. Kezdetben helyünkbe szállították az ültetnivalót, az idén viszont személyesen látogattunk el a kertészetbe. Jó lehetőség ez arra, hogy megismerkedjünk a fóliás virágtermesztés egy-egy mozzanatával. Megnézzük, hogy hogyan történik a virágföld darálása, porhanyósítása. Nyomon követhetjük, hogyan lesz a kicsi magból virágzó árvácska, ugyanis többféle életkorú palántát is láthatunk. Megtapasztalhatjuk a fóliabeli és a kinti hőmérsékletkülönbséget is. A csöpögtető locsolórendszer is elvárásolja a gyerekeket. Ezután mindenki kiválaszthatja azt az árvácskát, amelyet szeretne örökbe fogadni, hogy aztán büszkén vihesse egészen az iskoláig.

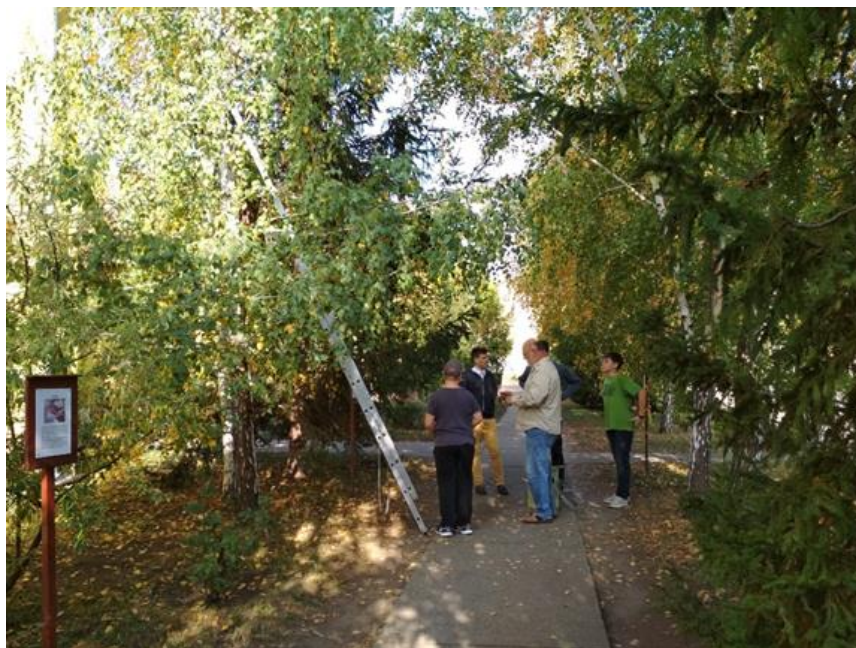
Az osztályok mindig előre megbeszélik, hogy ki hová ültet. Az ültetést nagy lelkesedéssel, igyekezettel végzik a gyerekek, és továbbra is gondoskodnak virágaikról. Locsolják, lecsipkedik az elnyílt virágokat, és persze gyönyörködnek bennük. Így tudatosul bennük a felelősségvállalás, valamint az esztétikus környezet iránti igényük is erősödik.

8. MÁJUS - Madarak és fák napja a digitális oktatásban

Felsőiskolaudvarunk olyan, mint egy arborétum, amit két évtized alatt formáltunk madárbaráttá pedagógusok, diákok, szülők sok-sok önkéntes munkájával.

A madaraknak eleséget, búvóhelyet nyújtó fákat, bokrokat ültettünk. (nyírfa, lucfenyő, madárberkenye, zselnicemeggy, fagyal, borostyán, bodza, stb...) Madáritatókat, etetőket, madárodúkat barkácsoltunk.

Ennek köszönhetően az orgonabokrok sűrűjében májusban fülemüle szól, az udvar védett juharfáján erdei pinty énekel, a madárfa odújában búbosbanka költ. Eddig harminchatféle madárfajt sikerült itt megfigyelnünk. Megismertetésükre készült a madárbarát tanösvény a bemutató táblákkal.

Madarak és fák napján rendszeresen ellátogatnak hozzánk a boldogi óvodások, akiknek iskolánk természetbúvár szakkörösei tartanak vezetést a madárbarát udvaron. Színtere közösségi programoknak és tehetség-gondozó területi versenyeknek is. Szabadtéri tanterme és herbáriumja élménypedagógiai foglalkozások helyszíne. Védett fája alatt tartjuk vidámballagásainkat és ballagásainkat, ha a járványveszély ezt nem akadályozza meg.

A 2020. évi madarak és fák napján nem volt lehetőség a digitális oktatás miatt a madárbarát udvaron tevékenykedni. A gyerekek mégis kaptak az alkalomhoz illő feladatokat: Öleljenek meg egy fát! Készítsenek madár-ítatót! Készítsenek erről képeket, és küldjék el tanítójuknak!

9. JÚNIUS

9.1 Terápiás elemek használata az alsó tagozat udvarán

A tanév utolsó hónapjában, a kellemes nyári idő rendszeresen kicsábítja a gyerekeket, felnőtteket az iskolaudvarra. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert gyönyörű, árnyas, terápiás elemekben gazdag udvarunk van. Szabadidős foglalkozásokon, fejlesztő órákon, testnevelésórán, "Te órádon", alprogramokon, valamint családi napokon, nyári táborokban van lehetőségünk ezeket használni.

9.1.1. Mezítlábas mendegélő

A mezítlábas mendegélőnk állomásain különböző méretű kavicsokon, zúzalékokon, fa- és gyepfelületen sétálhatnak a gyerekek, felnőttek, kb. húsz méter hosszban. Ősszel egy-egy lépegetőt gesztenyével, kukoricával, tobozzal töltünk fel. A különböző felületeken való mezítlábas mendegélés jó hatással van a lábak vérkeringésére, így természetes masszázst biztosít azoknak. Erősíti a lábboltozatot, fejleszti az egyensúlyérzékét, nagymozgást, és nem utolsó sorban jó szórakozás is.

9.1.2. Levendulaspirál

A mendegélő közepén került kialakításra az ötven tőből álló levendulaspirálunk, mely az évek alatt már egyre több virágot hoz, szépen bokrosodik. Június hónapban kerül sor a levendulaszüretünkre. A levendula nyugtató tulajdonsága, a kétkezi munka, jó hatással van a nehezen kezelhető, mozgékony gyerekek lelkiállapotára. A leszedett, megszáritott virágokból a téli hó-

napokban levendulás alkotások (gyertya, illatszák, szappan) születnek. A levendulán kívül citromfű, menta, rozmaring, bazsalikom is illatozik az ágyásunkban. Ezek simogatása, illatozása is kellemes hatású.

9.2 Fűvár

A nyári hónapokban a frissen vágott fű alkalmas arra, hogy a gyerekek fűvárat építsenek belőle. Ilyenkor szabadon engedhetik a fantáziájukat, bandázhatnak, alkothatnak. A megépített várakban szerepjátékokat játszhatnak. Az udvar végében magasodó játszódombunk jó kiegészítője ezeknek a játékoknak. A játszódomb szomszédságában megépített nádkunyhó is sok szabad, kreatív játék színhelye ebben

az időszakban.

9.3 Osztályfa

Nem közvetlenül terápiás elem, de évek múlva jó közösségerősítő, emlékidéző helylyé válhat az idén hagyományteremtő céllal elindult **osztályfa** ültetés. Az iskolaépülettől, tanító néniktől búcsúzó 4. osztályok fát ültetnek az iskolaudvaron azzal a céllal, hogy ilyen módon is nyomot hagyjanak maguk után. A későbbiekben a fához, „a gyökerekhez” visszatérve lehetőségük lesz az emlékeken elmélkedni, vagy csak egyszerűen megpihenni.

10. JÚLIUS – Befőzőcske

Az iskolakertben nyáron sem áll meg az élet. A gyerekek távollétében a napi locsolásokat a takarítónénik vagy a közfoglalkoztatottak végzik. A kertész szakkörös és az érdeklődő gyerekek a kéthetente megtartott ügyeleti napokra jöhetnek be kertészkedni. Ilyenkor leszűreteljük az éppen érő bogyós gyümölcsöket (málnát, szedret) és finom dzsemet főzünk belőlük. A gyerekek élvezettel kavargatják az illatozó finomságot, majd kis üvegekbe töltik. Tartósítószerre nincs szükség, hiszen alig várják, hogy kihűljön, és közösen elfogyaszthassák.

11. AUGUSZTUS – Paradicsom magbank készítése

2017 tavaszán egy ismerős hobbikertésztől nagyon sokféle paradicsompalántát kaptunk: fekete, fehér, zöld, sárga, koktél, ökörszív és még több másféle paradicsomot. Ezeket hagyományos és magas ágyásokba elpalántázva, rendszeresen locsolva nyár végére bőséges termést kaptunk.

Elhatároztuk, hogy ezekből magot fogunk, és jövőre ebből nevelünk palántákat.

A leszűretelt különböző fajta paradicsomokat fehér tányérra raktuk, amin megcsodálhattuk színgazdag-ságukat és formagazdagságukat. Ezután a bogókat késsel felvágtuk, a levüket és a magjukat fehér papírra kinyomtuk, amire ráírtuk a fajta nevét. Így fogtuk magot a legszebb termésekből egykor a nagyszüleink is. Majd megkóstoltuk, mennyire édesek, milyen ízletesek.

A kiszáritott, eltett magokból a következő évben sikerrel neveltünk palántákat.

Ahogy évről-évre megújul az iskolakert és természet, ötlettárunk is mindig új elemekkel gazdagodik. Az iskolakert kimeríthetetlen tárházát adja azoknak a tevékenységeknek, amelyekben a gyermekek belefeledkezhetnek a számukra játéknak tűnő munkába, megtapasztalják az alkotás örömét, miközben harmóniába kerülnek a természettel és önmagukkal.

*„Jelen lenni örömmel,
megfigyelni nyitottsággal,
tevékenykedni együtt!”*

